

Başlık	: Müzeler Toplumların Görsel İletişim Merkezleridir
Yazar	: Doç. Dr. Sibel Avcı Tuğal - Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü
Seri Başlığı	: Covid-19 Pandemisi Yazı Serisi
Yayın Tarihi	: 18 Mayıs 2020

18 Mayıs, Dünya Müzeler Günü olarak 1977 yılından beri kutlanmaktadır. 2020 yılı teması; 'Eşitlik Müzeleri: Çeşitlilik ve Kapsayıcılık' olarak belirlenmiştir. Müzeler, insanlık tarihinin izlerinin, farklı alanlarda nadir örneklerinin sergilendiği, deneyimlendiği alanlardır ve bir bakıma uygarlığın görsel iletişim merkezleridir.

İlk örnekleri Babil dönemine dayanan müzeler, Avrupa'da 15. yüzyılda Papa IV. Sixtus'un tarih öncesi bronzları Capitoline tepesine yerleştirtmesi başlamış ve 1734 yılında halka açılan ilk müzelerden biri olmuştur.

1789 Fransız İhtilali'nin ardından Louvre Müzesi'nin 1793 yılında, koleksiyonları ile birlikte halka açılması, kültürel zenginliklerin topluma, insanlığa ait olduğunun kabulünün önemli bir göstergesidir. Günümüzde dünyada en popüler müzelerden biri olan Louvre Müzesi 2019 yılında 9.6 milyon kişi tarafından ziyaret etmiştir.

Geçmiş keşfetmek ve öğrenmek, uygarlığın değişimini ve gelişimini izlemek insanlık için daima merak konusu olmuştur. Toplumlara ait geleneklerin bir çeşit koleksiyon niteliği ile korunması, nesilden nesile aktarılması, varlık ve değer kavramlarının el ele sürdürülme istemi ile gelişmiştir.

İnsan dünya üzerinde sınırlı sürede yaşayan ve kendini, zekâ ve sosyal becerilerle birlikte kurduğu sistemlerde yaşatabilen bir canlıdır. Öğrenme ve bilme isteği, merak ve keşif arzusu, hayal gücü ile birlikte gelişerek yaşamaya devam etmektedir. Uygarlık tarihi boyunca kültürel dinamiklerin insanlıkla buluşma noktası toplumların yapılarına bağlı olarak şekillenmiştir. Çağın yönetim anlayışı, ideolojileri, ahlaki, törel ve manevi değerleri insan ve kültür arasında belirleyici rol oynamıştır. Geçmişin her türlü sanat, bilim, sosyal düzen ve ahlaki değer anlayışı günümüz insanı için bugünü oluşturanlardır.

Müzelerle birlikte, geçmişin izleri, değerleri, yaşam biçimleri, teknolojileri, sanatı, anlayışı, gelenekleri korunarak insanlık adına yaratılan uygarlığın parçaları, günümüze ve geleceğe aktarılmaktadır. Kültürel miras, bugün olduğu gibi her dönemde de zaman zaman ideolojik ve siyasi bakış açıları ile hasar görse bile, dijital teknoloji ve bellek ile belli ölçüde koruma altına alınmaktadır. Özellikle dijital devrimin her alanda hayatımıza girmesiyle, dijital iletişim platformları müze ve müzecilik konusunu da ele almış, geliştirmiştir. Günümüzde artık kütüphane ve müze kavramları iç içe geçmeye başlamıştır.

Dijitalleşmenin de desteği ile Görsel İletişim alanının gücünü bir kez daha ortaya çıktığı "yeni normal", kültürel bellek merkezleri olan müzelerin yapılarında da önemli değişiklikler oluşturacaktır.

2020 Mart ayında, pandemi ilan edilen Covid19 ile birlikte, dünyanın sayılı önde gelen müzeleri dahil olmak üzere birçok müze koleksiyonlarını dijital ortamda ücretsiz olarak gezilebilir hale getirmiş, izin verildiği ölçüde insanların izlemesini, insanlık tarihinin ortaya koyduğu kültürel, bilimsel değerler hakkında sanal ortamda bilgi almasını mümkün kılmıştır.

Pandemi süreci sonunda, insanların her türlü yaşam alanının "yeni normal" olarak adlandırılan düzenle daha çok dijitalleşeceği, sanal ortamların içinde yaşamaya başlayacağı, bunu organize eden sistem yapılarının birey olarak insanı ne şekilde göreceğinin net olarak belli olmadığı ve aslında insanın bu yeni yapıda ne şekilde yer almak istediğini henüz kavrayamadığı bir döneme girmiş bulunuyoruz.

Son olarak bu sürecin toplum ve birey menfaati doğrultusunda devamı için, mirasımız olan kültürel değerlerin hangi ölçüde ve şeffaflıkla toplumla paylaşılacağı, bu paylaşımın manevi ve ekonomik yaptırımlar olarak bireye ve topluma hangi ölçüde ve ne şekilde yansıtılacağı, hatta bilginin ve görsel bilginin ana kontrolünün kimin elinde olacağı konuları üzerinde düşünülmesi ve toplum yararına ortak akılla, eşitlikçi ve kapsayıcı yaklaşımlarla karar verilmesi gerekmektedir.

Bugün dünya müzeler günü, kutlu olsun.